

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

SKRIVNOSTI PODPISOV

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE

Zala Gunzek

Tamara Podgoršek Tomažin

Katarina Zupanc

MENTORICA

Jožica Novak

Celje, marec 2016

Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur

SKRIVNOSTI PODPISOV

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICE:

Zala Gunzek, 9. a

Tamara Podgoršek Tomažin, 9. a

Katarina Zupanc, 9. b

MENTORICA:

**Jožica Novak,
prof. ped. in zgo.**

Mestna občina Celje

Mladi za Celje, 2016

KAZALO:

1	POVZETEK	4
2	UVOD	6
2.1	NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE	6
2.2	HIPOTEZE	6
2.3	METODE DELA.....	7
3	TEORETIČNI DEL.....	8
3.1	KAJ JE GRAFOLOGIJA.....	8
3.2	ZGODOVINA GRAFOLOGIJE	8
3.3	RAZVOJ GRAFOLOGIJE V SLOVENIJI.....	9
3.4	UPORABA GRAFOLOGIJE	10
3.5	KAJ SPOROČA PODPIS.....	11
4	EMPIRIČNI DEL	15
4.1	ANKETNI VPRAŠALNIK.....	15
4.2	ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	16
4.3	DELAVNICE NA TEMO PODPISA IN REZULTATI.....	20
4.4	INTERVJU Z GRAFOLOGI	26
5	RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK.....	34
6	VIRI IN LITERATURA.....	37
7	SEZNAM FOTOGRAFIJ, SLIK, TABEL, GRAFOV	39
8	PRILOGE	40
8.1	Priloga 1: Anketni vprašalnik	40
8.2	Priloga 2: Vabilo na sestanek s starši.....	42
8.3	Priloga 3: Soglasje staršev	43
8.4	Priloga 4: Delovni list za učence na delavnici.....	44
8.5	Priloga 5: Vprašanja za intervju z grafologi.....	45

1 POVZETEK

Naslov naloge: Skrivnosti podpisov

Avtorice: Zala Gunzek, Tamara Podgoršek Tomažin, Katarina Zupanc

Šola: Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur

Mentorica: Jožica Novak, prof. ped. in zgo., OŠ Franja Malgaja Šentjur

Vsak pismen človek si pod vtisom rokopisa, ki ga dobi v roke, ustvari podobo pisca. Grafologi pa se s pisavo ukvarjajo strokovno in iz pisave razberejo našo osebnost, čustva, hotenja, interese ... V teoretičnem delu raziskovalne naloge pišemo o razvoju in uporabnosti grafologije, posebno pozornost smo namenili podpisom. Empirični del je pokazal, da samo 13 % anketiranih učencev pozna grafologijo in se jih zelo malo zaveda, da lahko iz pisave razberemo osebnostne lastnosti. Učenci so presenečeni nad količino opaženih lastnosti iz podpisa, vendar jim je mnenje prijateljev še vseeno bolj pomembno. Kljub temu se z analizo podpisa večinoma strinjajo.

Ključne besede: pisava, analiza podpisa, grafologija, poznavanje grafologije

ABSTRACT

Title: Mysteries of signatures

Authors: Zala Gunzek, Tamara Podgoršek Tomažin, Katarina Zupanc

School: Franjo Malgaj Primary School, Šentjur

Mentor: Jožica Novak, pedagogy and history teacher, Franjo Malgaj Primary School, Šentjur

Every literate person creates an image of the writer under the influence of the handwriting. Graphologists expertise in the analysis of handwriting and are able to identify the personality, psychological state, desires and interestst of the writer.

The theoretical part of this research paper includes a description of the development and various uses of graphology, special attention is paid to signatures. The results of the empirical part have shown that only 13 % of students included in the survey are familiar with graphology and very few are aware of the fact that the handwriting reveals personal characteristics. The students are surprised by the amount of their characteristics revealed on the basis of their signatures, however, they still consider their friends' opinion more important. Nevertheless, they mostly agree with the analysis of their signatures.

Keywords: handwriting, signature analysis, graphology, knowledge of graphology

ZAHVALA

Zahvaljujemo se naši mentorici, učiteljici Jožici Novak, ki nas je spodbujala k raziskovanju, usmerjala pri idejah in pri pisanju raziskovalne naloge. Prav tako se zahvaljujemo učiteljicama slovenščine Simoni Fridl in Simoni Zorko, ki sta nalogo jezikovno pregledali in odpravili naše slovnične napake. Učiteljici Alenki Kalan se zahvaljujemo za prevod Povzetka v angleški jezik. Zahvaljujemo se našim sošolkam in sošolcem, ki so zavzeto sodelovali pri našem eksperimentalnem delu, in staršem, ki so podpisali dovoljenja za našo analizo. Hvala seveda ravnatelju Marjanu Gradišniku, ki podpira raziskovalno delo.

Hvala tudi grafologom, ki so sodelovali v intervjuju.

2 UVOD

Pri začetku opismenjevanja smo bili vsi naučeni enakih oblik pisanja črk, ki so bile oblikovno pravilne glede na našo grafomotorično sposobnost. Tako kot ni dveh popolnoma enakih ljudi, tudi ni popolno enakih pisav. Zaradi številnih vplivov se naša pisava skozi različna življenjska obdobja spreminja. Zelo nas je zanimalo dejstvo, da je pisava odvisna od razpoloženja in vsakega posameznika in da lahko iz pisave razberemo osebnost in čustva posameznika. Zanimivo nam je bilo, da je podpis odraz, kako želimo, da nas vidijo drugi.

Ali naši sovrstniki to sploh vedo ter ali se s tem strinjajo, je bila rdeča nit našega raziskovanja.

2.1 NAMEN RAZISKOVALNE NALOGE

Namen naše raziskovalne naloge je:

- vzbuditi zavest, da je naša pisava pomembna in odraža naše notranje stanje oz. osebnostne lastnosti,
- s pomočjo podpisa razbrati položaj, ki ga posameznik želi pokazati drugim,
- proučiti strinjanje oz. nestrinjanje posameznika in njegovih opazovalcev z analizo podpisa.

2.2 HIPOTEZE

Pred raziskovalnim delom smo si postavili naslednje hipoteze:

1. Anketirane osebe ne poznajo grafologije.
2. Večina anketiranih oseb je mnenja, da njihova oblika podpisa ne sporoča ničesar.
3. Mnenje prijatelja oz. sošolca je v večini lastnosti drugačno kot analiza podpisa.
4. Mnenje sošolca oz. prijatelja je za opazovanega bolj pomembno/verodostojno kot analiza njegovega podpisa.
5. Po analizi podpisa se opazovani verjetno zamisli in ugotovi, da nekatere trditve držijo, a o njih prej niso razmišljali.

2.3 METODE DE LA

Pri raziskovalnem delu smo uporabili naslednje metode dela:

- metoda dela z literaturo (Uporabili smo dela grafologov, ki se s tem ukvarjajo dlje časa.),
- postavitvev hipotez (Hipoteze smo postavili s pomočjo literature, odgovorov grafologov in naših predvidevanj.),
- anketni vprašalnik (Učence smo povprašali o poznavanju grafologije.),
- analiza anketnega vprašalnika,
- intervju z grafologi,
- delavnice na temo poznavanja čustev in osebnosti, videnja samega sebe in drugih,
- zapis podpisa in analiza podpisa,
- preverjanje hipotez.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 KAJ JE GRAFOLOGIJA

Beseda grafologija izhaja iz grške besede *grafein*, ki pomeni pisati, ter besede *logia*, ki pomeni besedje ali nauk. Gre za vedo, ki spada pod uporabno psihologijo in se ukvarja z določanjem osebnostnih lastnosti pisca na podlagi pregleda in proučevanja njegovega rokopisa. Kratko rečeno je grafologija veda o človekovi pisavi.

Grafologija se ukvarja z odkrivanjem duševnih oz. osebnih arhetipov, ki naj bi odsevali iz pisave posameznika. Pisava je sestavljena iz posameznih potez, poteze pa so kretnje rok in telesa posameznika. Vsaka kretnja naj bi bila izraz telesa in tako izraz celega posameznika: telesne moči, gibčnosti in teže, duševnega razpoloženja, misli in čustev, ki nas trenutno navdajajo (Trstenjak, 1986).

3.2 ZGODOVINA GRAFOLOGIJE

Zgodovina pisave sega daleč nazaj. Če bi na pisavo gledali kot na sistem znakov, ki prenašajo sporočilo, bi za zgodovino pisave lahko šteli že jamske slikarije, ki so nastale že pred več kot deset tisoč leti. Vendar pa lahko za začetke in razvoj grafologije štejemo delo oziroma knjižico Bolonjskega zdravnika Camilla Baldija z naslovom »Način in možnosti, da spoznamo značaj in lastnosti pisca iz enega pisma« iz leta 1622 (Pogačnik, 1990).

Od 18. stoletja so se s preučevanjem pisave ukvarjali številni pisatelji in pesniki: Goethe, W. Scott, C. Baudelaire. Ti so poudarjali intuicijo, ki je nujna pri razkrivanju karakterja in analizi pisave.

V državah, kjer se je za grafologijo zanimalo več znanstvenikov, so začele počasi nastajati grafološke šole ter različne grafološke teorije in tako so nastale francoska, nemška, italijanska, švicarska in druge šole (Pogačnik, 1990).

Grafološke šole so temeljile na različnih teorijah. Tako je na primer francoska grafološka šola temeljila na strukturalizmu (rokopis so pojmovali kot strukturo, sistem posameznih lastnosti) in elementarizmu (iz grafičnih znakov so sklepali na lastnost pisca). Nemška grafološka šola je temeljila na teoriji izraza (kretnje v pisavi so začeli

povezovati z izraznimi kretnjami). Švicarska je temeljila na teoriji projekcije in simbolizma (rokopis preko gibalnih, prostorskih, časovnih značilnosti simbolizira človekovo osebnost). Italijanska grafološka šola se je ukvarjala z vrednotenjem konceptov podzavesti in simbolov (Podnar, 2008).

Že v 19. stoletju je Preyer ugotovil, da rokopis ni odvisen od roke, saj je opazil, da se individualnost rokopisa ohrani, če človek piše z drugo roko ali celo nogo. Pri nastajanju pisave sodelujejo avtonomni živčni sistem, motorični predeli možganske skorje ter progasto mišičevje. Sodobne teorije pisavo definirajo kot psihofizično kretnjo organizma, ki se registrira v obliki potez in krivulj na pisalni površini (Trstenjak, 1986).

Z različnimi teorijami se je skozi leta grafologija razvijala, dokler ni svoj veliki pečat v grafologiji pustil nemški filozof, psiholog in predvsem karakterolog Ludwig Klages, ki je leta 1917 napisal delo z naslovom *Handschrift und Charakter* (Pisava in značaj). Klages je pisavo vedno ocenjeval s pozitivnega in z negativnega vidika, zagovarjal je, da ima vsak znak večpomenskost. Ta trditev pri ocenjevanju pisave velja še danes (Pogačnik, 1990).

3.3 RAZVOJ GRAFOLOGIJE V SLOVENIJI

Medtem ko je v tujini uporaba grafološke analize na različnih področjih že povsem nekaj običajnega, pa je v Sloveniji to skoraj nepoznano področje, če pa je že, se o tem ne želi javno govoriti. Lahko bi dejali, da je grafologija v Sloveniji še dokaj mlada in nepoznana veda.

Za začetke in razvoj grafologije se je zavzemal dr. Anton Trstenjak, ki je leta 1986 napisal knjigo "Človek in njegova pisava". Ta knjiga je ena izmed najtemeljitejših predstavitev grafologije Ludwiga Klagesa. Nanj so se obračala različna slovenska podjetja za testiranje njihovih delavcev. Analiziral je več kot tisoč rokopisov.

Medtem ko so v tujini grafološke šole nekakšna stalnica, so se v Sloveniji le počasi začele razvijati. Imamo dve grafološki šoli: Studio Duktus in Global Elite. Program traja dve študijski leti, je mednarodno priznan in primerljiv z drugimi grafološkimi šolami, vendar v Sloveniji ni verificiran. To pomeni, da se izobrazba po tem programu zakonsko ne prizna in v praksi pridobljena izobrazba ni zakonsko priznana.

V Sloveniji deluje tudi več grafologov, bolj znani so Borut Pogačnik, Edita Tomič, Jožica Leskovar, Marijana Jazbec, Magdalena Metelko. Z namenom prepoznavanja in uveljavljanja grafologije objavljajo članke, pišejo knjige, se pojavljajo v medijih, organizirajo grafološke večere, delavnice in tečaje.

3.4 UPORABA GRAFOLOGIJE

Grafologija se uporablja na različnih področjih. Uporabljamo jo lahko kot pomoč pri izbiri poklica in študija, pri iskanju partnerja, pri razporejanju kadrov podjetij in drugih organizacij, pri analizi anonimnih pisanj, v forenziki ter drugje (Podnar, 2009).

V tujini se grafologija uporablja za različne namene, in sicer je analiza pisave učinkovita pri najrazličnejših praktičnih primerih, uporabljajo jo lahko za oceno osebnosti na vseh področjih človekovega delovanja, in sicer (The British Institute of Graphologists, 2014):

- za zaposlovanje (pri izbiri najprimernejšega kandidata),
- za varnostno preverjanje in oceno poštenosti oz. iskrenosti in integritete,
- poklicno usmerjenost (za lažje odločanje, kakšen poklic osebi ustreza, prav tako kot pomoč pri izbiri študija),
- za presojo združljivosti poslovnih in osebnih stikov,
- za osebno profiliranje (ugotavljanje samega sebe),
- svetovanje otrokom in družinam pri reševanju občutljivih vprašanj,
- zgodovinsko profiliranje (kot pomoč rodoslovcem in biografom, ki želijo izvedeti več o preminulih ljudeh),
- za ugotavljanje istovetnosti podpisov in dokumentov.

Iz rokopisa je mogoče razbrati in predvideti otrokovo učno uspešnost, bodoča ravnanja posameznika, poklicno usmerjenost, kakšno delovno okolje je najprimernejše za posameznika, kakšne potenciale in blokade ima posameznik. Ob tem nam grafologinja pojasni, da iz pisave ni možno razbrati inteligenčnega kvocienta, ampak samo kvalitativne razsežnosti inteligence. Iz analize pisave z gotovostjo ni mogoče sklepati o spolu, starosti testiranca, verski in etnični pripadnosti ter o poklicu oz. izobrazbi testiranca.

3.5 KAJ SPOROČA PODPIS

(Podatke v tem poglavju smo črpale iz oddaje Dobro jutro, v kateri je bila gostja grafologija Edita Tomič (23. 09. 2015) ter iz oddaje Preprosto naravno, ravno tako je bila gostja Edita Tomič (15. 10. 2014), iz knjige Skrivnosti pisave, Jožica Leskovar, 2014 ter iz knjige Grafologija, David V. Barrett, 1997.)

Grafolog iz podpisa ugotavlja predvsem, ali se oseba predstavlja ljudem takšna, kot je. Če je podpis bistveno drugačen od preostalega besedila, iz njega razberemo, kakšnega želi, da bi ga doživljali ljudje. Če je podpis kompatibilen z besedilom, sklepamo, da oseba ves čas kaže enak, pristen obraz. Toda le v primeru, če je pisava samonikla in pisana s sproščenim ritmom. Iz podpisa ugotavljamo tudi stopnjo piščeve samozavesti in samopodobe ter osebne integritete. Prav tako lahko ugotavljamo tudi odnos, ki ga ima pisec s svojo družino ali partnerjem. Ime v grafološki analizi namreč ponazarja pisca, priimek pa družino. Pomembno je tudi, kam se pisec podpiše. Če se podpiše na sredino lista, je to znak egocentrizma. Bolj kot je podpis umaknjen od besedila, večjo distanco je pisec izrazil do naslovnika (<https://www.dnevnik.si/1042683992/magazin/aktualno/dobro-se-zavedamo-da-nas-pisava-razgalja>).

Poleg analize ročno pisanega besedila je med grafologi pomembno tudi samo sporočilo našega podpisa. S pomočjo podpisa grafologi razberejo stanje naše samopodobe, psihično stabilnost, kako sledimo svojim ciljem, v kakšni luči želimo, da nas vidijo drugi ljudje, finančno energijo, idealne poklice ... Mnoga podjetja skozi podpis ocenijo osebnost prosilcev in se na podlagi analize odločijo, ali je oseba primerna za določeno delovno mesto. Vse bolj se je začela uporabljati tudi v sodobnem policijskem poklicu. Grafolog lahko na podlagi podpisa oz. analize rokopisa razbere določene značajske poteze zaslišane osebe, ki so v veliko pomoč policiji ob preiskavi.

Idealen podpis naj bi vseboval tako ime (na prvem mestu) kot priimek (na drugem mestu), kar pomeni, da imamo visoko samopodobo, sledimo svojim ciljem, željam, znanju ter nismo podrejeni družini ali partnerju. Njegova osnovna črta pa naj bi potekala rahlo navzgor, kar se navezuje na optimizem, pozitivnost.

Način napisanega imena in priimka imata v podpisu veliko vlago. Če je ime napisano "boljše" od priimka, da ga torej lažje razberemo, je nekoliko bolj poudarjen ali napisan z večjimi črkami, pomeni, da je bila oseba v otroštvu deležna veliko

spodbujanja in odobravanja s strani staršev. Zato takšna oseba potrebuje občudovanje, odobravanje tudi, ko odraste.

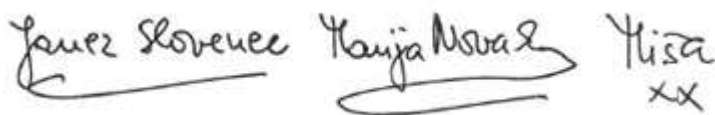
Kadar je priimek napisan z večjimi, lažje čitljivimi črkami kot ime, pomeni, da osebi družina veliko pomeni. Glede na analizo rokopisa pa grafologi ocenijo tudi navezanost na družino zaradi iskanja opore ali pa da je oseba sama opora njej.

Kadar oseba prvo črko imena v podpisu napiše manjšo kot ostale črke, ki ne sežejo pod osnovno oz. nad osnovno črto (npr.: o, a, i, m, n ...) pomeni, da ima oseba, ki je bila analizirana, nizko samopodobo.

Tudi razmak med imenom in priimkom nam pomaga razbrati stopnjo družabnosti ter čustveno navezanost na družino. Ozki presledki (manj kot dva piščeva a-ja) pomenijo čustveno navezanost na nekoga, če pa je presledek nekoliko večji, pomeni, da oseba ni posebej družabna. Vendar presledki v podpisu niso popolnoma zanesljivi, saj moramo gledati na celoto besedila oz. rokopisa.

Že prej smo govorili o poteku osnovne črte ob podpisu. Če je nagnjena rahlo navzgor, pomeni optimizem, če pa je osnovna črta nagnjena navzdol, se človekovo počutje veže na žalost, slabo počutje, finančno zaskrbljenost in pesimizem.

Jožica Leskovar je v knjigi Skrivnosti pisave omenila, da se v Sloveniji pogosto uporablja nadčrtan podpis. Na podlagi ostale literature smo prišle do ugotovitve, da nadčrtan podpis pomeni čustveno zapiranje ter mentalne pritiske. Če je podpis podčrtan, naj bi sami sebi nudili podporo, smo odločni in samozavestni. Kar je ravno nasprotno od nadčrtanega, ki se kaže kot negativna lastnost osebe.

Slika 1: Podčrtan podpis (Leskovar, 2014, str. 120)

Slika 2: Nadčrtan podpis (Leskovar, 2014, str. 121)

Če je naš podpis skladen z ostalo pisavo, le da je nekoliko večji od naše normalne pisave, pomeni, da se ne pretvarjamo za nekoga drugega in smo ponosni nase.

Vendar moramo paziti, da naš podpis vseeno ni pretirano večji; to namreč pomeni, da imamo občutek lastne pomembnosti. Kadar je podpis manjši od besedila, priča, da podcenjujemo samega sebe in imamo zelo nizko samozavest.

Nečitljiv podpis ima dva pomena. Prvi pomen je ta, da ima pisec nizko samopodobo. Velikokrat pa nečitljiv podpis zasledimo v poslovnem svetu, takrat lahko pomeni tudi, da je pisec poln samega sebe in se nima časa ukvarjati s tem, kako ga vidijo drugi.

Slika 3: Nečitljiv podpis (Leskovar, 2014, str. 126)

Velikokrat zasledimo prečrtan podpis, ta je ponovno pokazatelj globokega osebnega nezadovoljstva, ta oseba je velikokrat tudi agresivna, jezna in nemočna. Tak podpis velikokrat opazimo pri podjetnikih, ki raje delajo s poslom, vendar so prisiljeni delati tudi z ljudmi.

Slika 4: Prečrtan podpis (Leskovar, 2014, str. 122)

Podpis veliko ljudi tudi obkroži. Takšen sporoča negativne stvari osebe, velikokrat je zaprta, nedostopna, s slabimi izkušnjami, upadanje pozitivne energije, potreba po varnosti, bolezen, zaščito, obrambo.

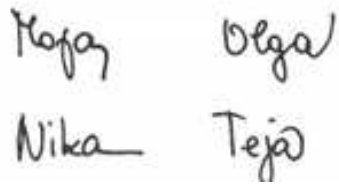

Slika 5: Obkrožen podpis (Leskovar, 2014, str. 122)

Trikotne poteze so znak jeze. Če pisec v podpisu kombinira krivulje in trikotne poteze, pomeni, da je ustrežljiv tudi, če mu ljudje namigujejo, da ne potrebujejo toliko ustrežljivosti z njegove strani.

Valovita črta o piscu pove, da bi rad naredil vtis. Za primer lahko pogledamo podpis priznanega glasbenika Bedricha Smetane.

Velikokrat pa zadnjo črto v podpisu tudi samo podaljšamo, takšen podpis pogosto zasledimo pri politikih, veleposlanikih. Z njim naj bi izražali utrujenost, zaprtost.

Slika 6: Zadnje poteze podpisa (Leskovar, 2014, str. 122)

Kadar so črke v podpisu ozke, pomeni, da je oseba komunikativna, vendar ne tako kot pisec, ki v podpisu uporablja predvsem široke, odprte črke. Piscu z ozkimi črkami težko zaupamo, ni tako odprt kot pisec s širokimi črkami.

Če pisec v podpisu naredi velike pentlje, črke zaokroža, pomeni, da oseba želi biti vpeta v dogajanje, ima smisel za humor in velikokrat želi prevzeti odgovornost.

4 EMPIRIČNI DEL

Potem ko smo proučili literaturo, smo si postavili hipoteze in razmišljali o načinu preverjanja hipotez.

Dogovorili smo se, da bomo hipoteze preverjali z anketnim vprašalnikom (priloga 1 – anketni vprašalnik), delavnicami na temo poznavanja čustev, osebnosti, videnju samega sebe in drugih ter z intervjuji z grafologi.

Za izpeljavo delavnic smo izbrali kandidate, ki se med seboj dokaj dobro poznajo in so pripravljeni govoriti o sebi in drugih. Izbrali smo 11 učencev (vključno z avtoricami) ter na sestanku (priloga 2 – vabilo na sestanek) staršem predstavili namen raziskovalne naloge, hipoteze in načine preverjanja hipotez. Povedali smo jim, da bodo z njihovim strinjanjem podpisali njihovih otrok in izsledki delavnic objavljeni v raziskovalni nalogi. Vabilu se je odzvalo 9 staršev, 2 učenca pa sta povedala, da se delavnic zaradi drugih obveznosti ne moreta udeležiti. Vseh 9 staršev je podpisalo soglasje (priloga 3 – soglasje za sodelovanje na delavnici).

Ker o poznavanju grafologije med najstniki nismo našli literature, smo opravili intervju s 4 slovenskimi grafologi.

4.1 ANKETNI VPRAŠALNIK

Z anketnim vprašalnikom smo želeli izvedeti, ali učenci poznajo grafologijo ter ali menijo, če njihov podpis karkoli sporoča.

Anketa je obsegala 8 vprašanj (anketni vprašalnik – priloga 1). 5 vprašanj je bilo zaprtega tipa, 3 vprašanja pa odprtega tipa.

Anketo je rešilo 193 učencev od šestega do devetega razreda. Učenci so reševali spletno anketo, narejeno na spletni strani www.1ka.si.

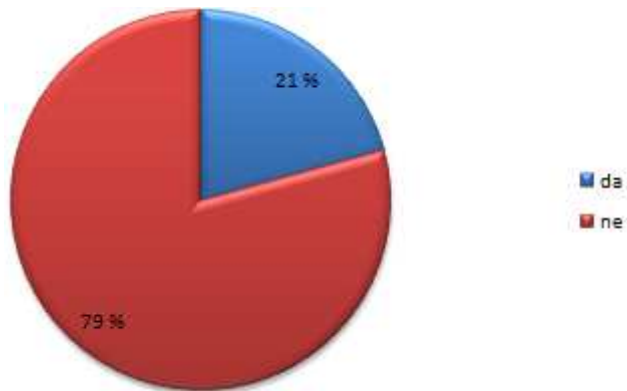
Tabela 1: Anketirani učenci glede na spol in razred

	Moški spol		Ženski spol		Skupaj	
	število	%	število	%	število	%
6. razred	21	46	25	54	46	24
7. razred	23	47	26	53	49	25
8. razred	24	50	24	50	48	25
9. razred	29	58	21	42	50	26
Skupaj	97	50	96	50	193	100

4.2 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

1. Ali si že slišal/-a za grafologijo?

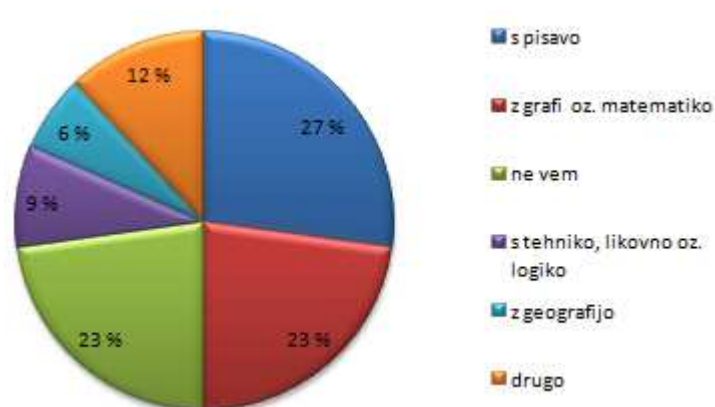
Graf 1: Poznavanje grafologije

153 učencev je odgovorilo, da še niso slišali za grafologijo, 40 učencev, da so že.

2. S čim je po tvojem mnenju povezana beseda grafologija?

Graf 2: Pomen besede grafologija

Na to vprašanje smo prejeli 92 odgovorov. Največ, 25 anketiranih učencev, je odgovorilo pravilno. 21 jih je, verjetno zaradi podobnega korena besede, navedlo, da je grafologija povezana z grafi oz. matematiko, ravno toliko, da ne vedo. 8 učencev je besedo povežalo s tehniko, z likovno oz. logiko, 6 z geografijo. 11 jih je navedlo druge povezave (vezane predvsem na zdravstvo, alergije in bolezni).

3. Ob katerih priložnostih si se do sedaj podpisoval/-a?

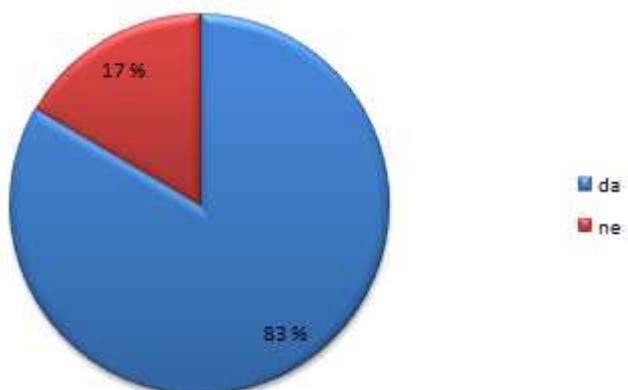
Graf 3: Priložnosti za podpisovanje

Na to vprašanje je bilo možnih več odgovorov, prejeli smo jih 473. 111 učencev se je podpisalo za osebne dokumente na upravni enoti, 97 ob izboru izbirnih predmetov, 77 na šolskih tekmovanjih, 68 na soglasja, 58 ob neopravljeni domači nalogi, 48 ob izbiri različnih delavnic, 14 se jih je »pod drugo« podpisalo na voščilnice, kartice, soglasja pri izvenšolskih dejavnostih, prijavnice za razna izvenšolska tekmovanja, pogodbe za odprtje bančnega računa.

4. Ali se ti zdi, da oblika tvojega podpisa kaj sporoča?

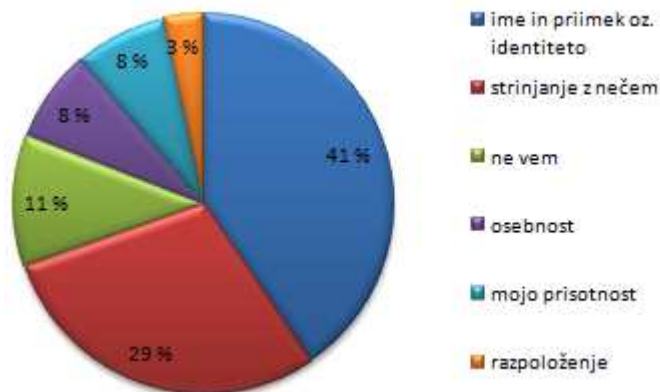
Graf 4: Sporočanje oblike podpisa

161 učencev je odgovorilo, da ima oblika njihovega podpisa tudi sporočilno vlogo, 32 pa da oblika njihovega podpisa ničesar ne sporoča.

5. Pojasni (zakaj se ti zdi, da oblika tvojega podpisa kaj sporoča).

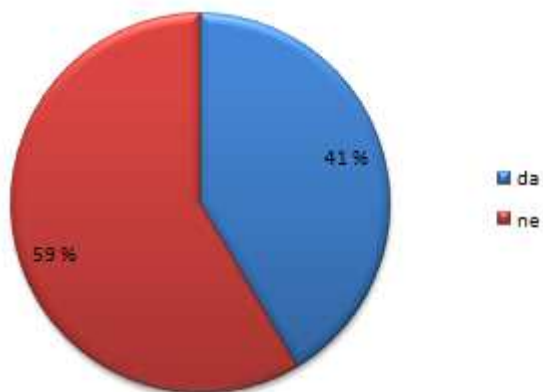
Graf 5: Sporočilo oblike podpisa

Na to vprašanje smo dobili 89 odgovorov. 36 učencev je mnenja, da oblika njihovega podpisa sporoča njihovo ime in priimek oz. identiteto, 26 njihovo strinjanje, 10 jih ne ve, 7 jih meni, da sporoča njihovo prisotnost, 7 tudi, da sporoča njihovo osebnost, 3 razpoloženje.

6. Iz podpisa/pisave lahko razberemo določene osebnostne lastnosti oz. razpoloženje. Ali si o tem kdaj razmišljal/-a?

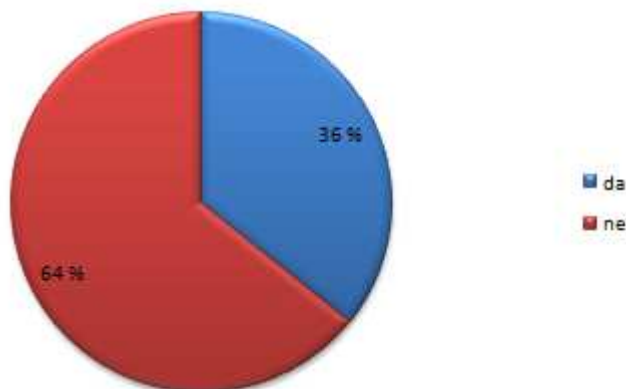
Graf 6: Ugotovitev osebnostnih lastnosti oz. razpoloženja iz podpisa

113 anketiranih učencev še ni razmišljalo o tem, da lahko iz podpisa oz. pisave razberemo osebnostne lastnosti oz. razpoloženje podpisanega, 80 pa jih je že.

7. Ali bi se podpisal/-a drugače kot običajno, če bi vedel/-a, da bo tvoj podpis analiziran?

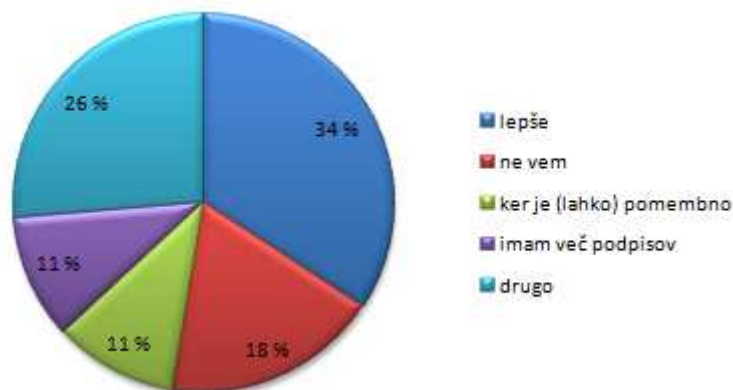
Graf 7: Drugačen podpis ob analizi

Dobra tretjina (69 učencev) bi se podpisala drugače, če bi vedela, da bo njihov podpis analiziran, slabi dve tretjini (124 učencev) pa bi se podpisalo enako.

8. Če si obkrožil/-a da, navedi, zakaj bi se podpisal/-a drugače.

Graf 8: Vzrok za drugačen podpis ob analizi

Na to vprašanje so anketirani učenci podali 38 odgovorov. Kar 11 učencev bi se podpisalo lepše, 7 jih ne ve, 4 menijo, da imajo več podpisov, 4 tudi menijo, da je njihov drugačen podpis (lahko) pomemben, 10 jih je navedlo drug odgovor (npr. da bi jih tako prepoznali, ker lahko podpis ponaredijo, ker bi podpis lahko izrazil kakšno lastnost).

4.3 DELAVNICE NA TEMO PODPISA IN REZULTATI

Delavnice smo s pomočjo učiteljice izvedle v šolski čitalnici. Začeli smo v petek popoldan in nadaljevali v soboto dopoldan. Delavnic se je udeležilo 9 učencev 9. razreda.

Učenci so dobili delovni list (priloga 4). Najprej so s svečano zaprisego napisali, kako se bodo imeli na delavnicah in se podpisali. Tako smo dobili njihov podpis, ne da bi učenci vedeli, čemu so se podpisali. Nato so preko reševanja ankete, delavnic, predavanja na temo osebnosti in čustev sproti dopolnjevali delovni list in tako pomagali pri raziskovanju naše teme.

Ob koncu prvega dne smo jim povedali, čemu so bili povabljeni na delavnice, in jim pripravili predavanje na temo analize podpisa.

V soboto dopoldan smo njihove podpise analizirale. Učenci so analize prebrali in povedali, ali se bolj strinjajo z analizo podpisa ali s tem, kako jih vidijo prijatelji oz. sošolci.

Fotografija 1: Učenci pri branju mnenja o sebi.

Fotografija 2: Učenci pri branju analize podpisa.

V nadaljevanju bomo opisali mnenja o tem, kaj o določenem učencu menita dva prijatelja, kaj je povedala analiza učenčevega podpisa ter kaj o analizi podpisa meni učenec.

Prijatelja sta o Niku napisala, da je zelo uspešen tako na športnem kot tudi na šolskem področju. Pravita, da je nekakšen perfekcionista, ki vztraja v svojih ciljih. Zna biti tudi zelo sproščen. Oba sta omenila tudi, da je zelo tekmovalen ter da stvari jemlje takšne, kot so. Opazila sta tudi, da o svojih problemih ne govori ostalim oz. jih deli samo z določenimi osebami.

Analiza Nikovega podpisa je pokazala, da Niku družina pomeni veliko, saj se je podpisal samo s priimkom. V podpisu kombinira krivulje in trikotne poteze, kar pomeni, da je ustrežljiv tudi, če mu ljudje namigujejo, da ne potrebujejo ustrežljivosti z njegove strani. Zaslediti pa je bilo mogoče tudi popravljanje podpisa, kar bi lahko pomenilo iskanje samega sebe.

Nik se je strinjal z analizo, saj je omenil, da mu družina res veliko pomeni ter da se trenutno res še išče. Nekako pa se mu zdi, da ni preveč ustrežljiv, čeprav rad pomaga. Zraven je dodal še to, da mu mnenje prijatelja pomeni malce več kot pa sama analiza.

Žan Lukova prijatelja menita, da je zelo pameten in da gleda na svet zelo optimistično. Kot pravita, ima smisel za humor, čeprav njegovih šal vedno vsi ne razumejo. Pri njem zelo občudujeta, da vedno pove, kaj misli, in da je nepristranski pri svojih odločitvah. Opažata tudi, da že ima zastavljene cilje v življenju ter načrtano pot do njih.

Analiza Žan Lukovega podpisa je pokazala, da sledi svojim ciljem, željam, znanju, da ima visoko samopodobo ter da ni podrejen svoji družini, saj se je podpisal samo z imenom. Podpisal se je nečitljivo, kar pomeni, da je poln samega sebe in da se nima

časa ukvarjati s tem, kako ga vidijo drugi. V podpisu je mogoče opaziti velike pentlje, kar pomeni, da želi biti vpet v dogajanje, ima smisel za humor in velikokrat želi prevzeti odgovornost. Opazimo lahko, da je prvo ime napisano bolj čitljivo od drugega, po čemer lahko sklepamo, da mu je prvo ime »ljubše«.

Žan Luka se je z analizo strinjal, izpostavil pa je, da se ne strinja z delom, da se je podpisal nečitljivo, saj se mu njegova pisava zdi berljiva. Omenil je tudi, da bi dal prednost mnenju prijatelja.

O Marcelu prijatelja mislita, da še nima postavljenih konkretnih ciljev. Kljub temu pa pravita, da je zelo zabaven, družaben ter zgovoren. Pravita, da ni organiziran ter da mu več kot šola pomeni nogomet, v katerem je zelo uspešen. Opazila sta tudi, da zna biti ranljiv, pomirjen ter da je postavljen na realna tla, kar pa v družbi ne pokaže. Menita, da ima zelo optimističen pogled na svet.

Pri analizi Marcelovega podpisa smo opazili, da je njegova osnovna črta ob podpisu nagnjena navzdol, to lahko izkazuje žalost, slabo počutje ter pesimizem. Ime je postavil na prvo mesto, kar pomeni, da ima visoko samopodobo, sledi svojim ciljem in željam ter ni podrejen družini. Ima velik presledek med imenom in priimkom, kar pomeni, da ni posebej družaben. V podpisu je mogoče opaziti tudi trikotne poteze, ki pomenijo znak jeze, in velike pentlje, ki pomenijo, da je oseba pripravljena prevzeti odgovornost, ima smisel za humor in želi biti vpeta v dogajanje.

Marcel se je z analizo strinjal, hkrati pa se mu je zdela zelo zanimiva.

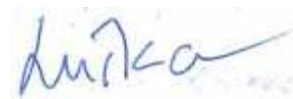

Opisala sta jo dva sošolca, ki sta dejala, da je Ana prijazna, zabavna, »brihtna«, iskrena, družabna, delovna, samostojna ter da rada pomaga ljudem. Eden od učencev je dejal, da je občasno tudi živčna, jezna ter da se slabo odreže pod pritiskom.

Ana se z mnenjema strinja, vendar pravi, da bi lahko vsebovalo malo več negativnih stvari.

Analiza Aninega podpisa je pokazala, da ima visoko samopodobo, sledi svojim ciljem, željam, znanju ter ni podrejena družini, ker se je podpisala samo z imenom. Iz nihanja poteka osnovne črte ob podpisu predvidevamo na nihanje med pozitivnim in negativnim razpoloženjem. Ker je podpis skladen z ostalo pisavo, pomeni, da se ne pretvarja za nekoga drugega in je ponosna nase. V podpisu je bilo opaziti tudi trikotne poteze, ki pomenijo znak jeze.

Ana pravi, da se z vsem, kar je napisano, strinja, ter da je spoznala, da se pisava spreminja s tvojo osebnostjo. Povedala je tudi, da ji mnenje prijateljev pomeni več kot analiza podpisa, saj jo poznajo osebno.

O sebi meni, da je zaupljiva, vljudna, rada pomaga, je delovna, samostojna ter usmerjena k določenemu cilju. Njeni prijatelji so dodali, da je zelo pozitivna oseba, tudi energična, organizirana in radovedna, predvsem pa zelo sproščena.

Lučka se je podpisala samo z imenom, kar pomeni, da ima visoko samopodobo, sledi svojim ciljem, željam in ni podrejena družini. Osnovna črta podpisa je nagnjena navzgor, kar je znak optimizma. Neskladnost podpisa z ostalo pisavo bi lahko pomenila, da se pretvarja za nekoga drugega ter da ni ponosna sama nase. Večji podpis glede na ostalo pisavo pomeni občutek lastne pomembnosti. Podaljšana zadnja črta pa izraža utrujenost in zaprtost.

Lučka se z analizo podpisa večinoma strinja. Napisala je, da mogoče ni optimistična, vendar sledi svojim ciljem in ni podrejena družini. Nima občutka lastne pomembnosti. Strinja pa se z utrujenostjo. Bolj verjame analizi podpisa, ampak ji tudi mnenje drugih pomeni veliko. Zdi se ji, da jo je analiza podpisa bolj realno opisala kot drugi.

Zala

Zalo sta opisala dva sošolca, ki sta se strinjala, da je zelo mirna, prijetna, uspešna na šolskem in igralskem področju, iznajdljiva, iskrena, da ima zelo dobre ideje ter da je v manjši družbi bolj odprta in sproščena.

Zala se je strinjala z obema mnenjema. Še posebej pa se je strinjala s tem, da je v manjši družbi bolj odprta, saj se med veliko ljudmi ne počuti najbolje.

Analiza Zalinega podpisa je pokazala, da ima visoko samopodobo, sledi svojim ciljem, željam, znanju in ni podrejena družini, saj se je podpisala samo z imenom. Ker je njen podpis skladen z ostalo pisavo, le nekoliko večji, pomeni, da se ne pretvarja za nekoga drugega in je ponosna nase. Njena osnovna črta je rahlo nagnjena navzgor, kar pomeni optimizem.

Zala se z analizo podpisa strinja. Dodala je še, da se ji zdi zelo zanimivo, da iz njene pisave lahko razberemo toliko stvari.

Naslednje 3 podpise je analizirala grafologinja Edita Tomič.

Zala Gurnzel

Zalo sta opisali dve sošolki. Dejali sta, da je iskrena, prijazna, nasmejana, zaupljiva, samozavestna, velikokrat sitna, se dobro znajde v družbi in ljudi ne obsoja. Ena od sošolk pa je še dodala, da je včasih maščevalna in zamerljiva.

Zala se z mnenjema absolutno strinja, zdita se ji predvsem realni, vendar pravi, da bi lahko drugo mnenje vsebovalo manj pozitivnih lastnosti.

Analiza Zalinega podpisa je pokazala, da ima nizko samopodobo, kar se vidi velikih začetnicah. Ima močno čustveno naravo, je strastna, ustvarjalna, iskrena ter lojalna do ostalih. Usmerjena je bolj sama vase, vendar se v podpisu že nakazujejo spremembe, in sicer usmerjenost v cilje in odprtost, ekstrovertiranost. Hitro razume stvari, je odprta do idej in novosti, vendar se v njih spušča previdno in razsodno.

Zala se z analizo podpisa strinja. Vseeno pa pravi, da ni prepričana, če drži lastnost, da sledi svojim ciljem. Ostale lastnosti se ji zdijo povsem pravilne in realne.

Dodala je še, da se ob analizi podpisa bolj zamisli kot ob mnenju prijatelja, saj so ljudje velikokrat neiskreni in povedo zgolj pozitivne lastnosti.

Meni, da je zanesljiva, vljudna, prijazna, zaupljiva, pesimistična, površna, dobro se razume z drugimi, odkrita, zgovorna, drzna, veseljaška, potrpežljiva, družabna. Prijatelji so dodali, da je zelo samozavestna, pridna, dobro javno nastopa, energična, organizirana, pripravljena pomagati, razigrana, včasih sramežljiva, sočutna ter prepričljiva oseba.

Njen podpis nakazuje na rahlo zaskrbljenost in tesno povezanost z družino. Uči se zelo temeljito in si stvari trajno zapomni, vse želi razumeti. Od sebe zahteva veliko in se žene do skrajnih meja. O sebi ne govori in je vase zaprta. Rahlo je sramežljiva.

Katarina se z analizo podpisa večinoma strinja. Ne strinja se s tem, da se uči temeljito in da si veliko zapomni. Bolj realna se ji zdi analiza podpisa.

Meni, da je prijazna, sočutna, spoštljiva, včasih sramežljiva, včasih zgovorna, družabna, zaupljiva, zamerljiva, vendar hitro odpusti, občutljiva, ustvarjalna, pikolovska. Prijatelji so dodali, da je zelo urejena, ima občutek za detajle, organizirana, včasih razigrana, zelo ljubeča, delavna, predana svojim ciljem, marljiva, strpna, perfekcionista, pozitivna oseba, ki ti hitro priraste k srcu.

Postavitev podpisa je super. Vidi se optimistična naravnost, v pričakovanju pozitivnih rezultatov delovanja. Malce preveč se počuti ujeto v rutino in zato se rahlo zapira vase. Je natančna in zelo dojemljiva za estetiko. Koncentracija je dolgotrajna. Je odločna in dosegla bo vse svoje cilje.

Tamari se zdi analiza podpisa bolj realna kot ocena prijateljev. Kljub temu pa bi dala večji pomen mnenju prijateljev.

4.4 INTERVJU Z GRAFOLOGI

Ker na temo naših hipotez nismo našli literature, smo o povezavi najstnik – grafologija povprašali 4 grafologe, ki so nam prijazno odgovorili na naša vprašanja.

Borut S. Pogačnik je diplomirani sociolog, grafolog, psihoterapevt ter sodni izvedenec za forenzično preiskovanje pisav.

1. Kako bi grafologijo predstavili nam, devetošolcem? Ali menite, da jo najstniki poznamo?

Grafologija je po Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) disciplina, ki se ukvarja z ugotavljanjem značajskih lastnosti iz pisave. Na človekov značaj in njegovo pisavo so opozarjali že v antiki. Skozi stoletja se je hkrati z razvojem pisave razvijala tudi ta disciplina, ki je leta 1622 bila tudi prvič predstavljena v knjižni obliki, saj je takrat italijanski zdravnik Camillo Baldi izdal prvo takšno knjižico z napotki, kako ocenjevati določene lastnosti rokopisa. Velik razmah je doživela v 18. stoletju, zlasti v Franciji in kasneje tudi v nemško govorečih deželah, Švici in državah Beneluksa. Tako danes poznamo več šol na tem področju, kot na primer: francosko, nemško, švicarsko in italijansko. Vse pa izhajajo iz podmene, da je pisava odvisna od vsakokratnega psiho-fizičnega stanja pisca, kar je sicer potrjen aksiom.

Najstniki na veliko žalost vse manj pišejo, kar pa ni dobro. Pisanje namreč vzpodbuja različne možganske centre in na ta način utrjuje mrežno povezanost nevronov v možganih, ki so zadolženi za pisanje ob hkratnem povezovanju drugih centrov, ki skrbijo za razvoj intelekta. Imamo več kot 1,6 milijona nevronov, ki tvorijo mreže, zaradi obstoja katerih je tudi pisava relativno stalna. Če teh mrež ni, ker niso bile ustvarjene skozi prakso pisanja, so naši možgani dejansko nepripravljeni na vse podvige pisanja v prihodnosti. Zato osebe, ki so ustvarjalne, še vedno pišejo, in to celo s svinčnikom, ker menijo, da so takrat najbolj kreativni. Lep primer za to je Niko Grafenauer, slovenski pesnik in publicist, ki vse svoje pesmi najprej napiše s svinčnikom. Podobno je ravnal tudi Albert Einstein, čeprav so bili že tudi takrat na voljo tehnični zapisovalci tekstov, kot na primer pisalni stroji. Mladi bi prav v obdobju, ko ne pišejo ali manj pišejo, morali posvetiti vsaj eno uro na dan pisanju kot eni od mogočih »terapevtskih« dejavnosti za razvoj svoje lastne ustvarjalnosti.

2. Ali se pri svojem delu srečujete tudi z analizo pisave najstnikov? Kaj najpogosteje opazate? Ali najstniki menijo, da njihova pisava kaj sporoča?

Najstnik je oseba, ki je v najbolj siloviti fazi svojega psiho-fizičnega razvoja. Ta razvoj se pri fantih, kljub vsem znakom fizične zrelosti, konča šele nekje pri 26. letu in pri dekletih štiri leta prej. Zato lahko o oblikovanju značaja govorimo šele v obdobju teh starosti in ne prej. Seveda to ne velja za vse, vendar so meje nekje na tem področju. Vsekakor pa lahko že na začetku najstništva opazamo določene znake, ki se bodo skozi razvoj še ojačali. S tem se je veliko ukvarjala tudi nemška psihologinja pisave Roda Wiesser, ki je prav pubertetnim krizam, ki so razvidne tudi v pisavah, namenila kar pet knjig.

Največkrat opazim, da pisave najstnikov ne dohitevajo njihovega razvoja prav zaradi premalo prakse na tem področju. Imamo primere pisav 20-letnikov, ki pišejo, kot so nekoč pisali 12-letniki. To je rezultat slabe pisne zrelosti, ki se z razvojem informacijske tehnologije samo še povečuje.

Pisava mladoletnikov v nekaterih segmentih že sporoča določene značajske lastnosti, ki se bodo skozi čas še utrdile.

3. Ali se strinjajo z lastnostmi, ki jih je odkrila analiza pisave?

Največkrat da. Puberteta je tudi obdobje, ko se mladostnik nekako zateče sam vase, da bi dobil odgovore na številna vprašanja. To je obdobje tako imenovane introverzije ali odmika od zunanjega sveta v svet svoje notranjosti. Vsi smo prešli skozi to obdobje in v naših pisavah je tudi ta čas ostal razviden. Velika večina najstnikov se tudi sama s tem strinja.

4. Ali so najstniki/odrasle osebe presenečeni nad analizo pisave?

Da, nekateri so presenečeni, ker smo morda odkrili, kako se boje stikov z okoljem, avtoritet ali pa odgovornosti. Vsem takim tudi pojasnimo, da je to vmesno obdobje, ko najstnik še ni odrasla oseba, in da bo potrebno na to še počakati.

5. Ali imate povratne informacije, kaj so najstniki/odrasle osebe spremenili po vaši analizi pisave?

Ne, nekih posebnih povratnih informacij ni. Se pa vedno zgodi, da se določene lastnosti, ki so bile prisotne v puberteti in so morda neprijetne, tudi umaknejo, če na tem področju tudi kaj storimo zase. Dejansko se mora najstnik soočiti z dejstvom, da

sam izbira svoje reakcije, načine obnašanja, cilje in tudi čustva. Noben izgovor, da je to povzročilo okolje, ni na mestu. Zvečine smo že od malih nog sami odgovorni za vsa svoja dejanja pa tudi za vse poti, ki smo si jih izbrali iz malih ali velikih kriz v tem življenju.

6. Kakšno vrednost ima analiza podpisa glede na analizo celotne pisave? V katerih primerih se uporablja analiza podpisa?

Pri analizi pisav moramo imeti oboje, to je tekst in podpis. Zlasti pomemben je tekst, podpis pa je samo zbir tega, kar bi želeli, da okolje prepozna v nas. Šele v razmerju podpisa do teksta je mogoče kaj več reči o piscu in njegovem značaju. Velikokrat se tudi na tujem delajo »strokovnjake« in razlagajo določene značajske lastnosti iz podpisa. To pa ne drži, saj so podpisi, kot že rečeno, zbir želja, ki lahko nimajo nikakršne povezave z resnično osebnostjo pisca.

7. Ali bi bili pripravljeni analizirati tudi naše podpise?

Kot že rečeno, podpis je za vsakršno analizo premalo in potreben je tudi tekst. Morda bi lahko kdaj naredili kakšno tako analizo nekega devetošolca ali devetošolke, vendar trenutno, žal, nimam dovolj časa, ker sem tudi predsednik neke humanitarne organizacije in imam tam obilo dela. Lahko pa se kdaj v prihodnje dogovorimo za kakšno predavanje na vaši šoli na to temo, če bi to želeli.

Marijana Jazbec je po študiju pedagogike in sociologije na Filozofski fakulteti magistrirala na Fakulteti za družbene vede s področja komunikologije. Zaključila je dvoletni specialistični študij grafologije v Cambridge Graphology School v Veliki Britaniji. Je direktorica podjetja Grafologika, kjer izdeluje kompetenčno/osebne portrete za potrebe kariernega razvoja in zasebne potrebe.

1. Kako bi grafologijo predstavili nam devetošolcem? Ali menite, da jo najstniki poznamo?

Grafologija ali analiza pisave je veda, ki povezuje pisavo z osebnostnimi lastnostmi ljudi. Je torej ena od zanimivih načinov za spoznavanje ljudi. Že pred mnogimi leti so ugotovili, da imajo ljudje, ki pišejo na podoben način, podobne osebnostne lastnosti.

Na primer: osebe, ki imajo veliko pisavo, so bolj odprte in družabne od tistih, ki imajo majhno pisavo. Nastala je na podlagi opazovanja, merjenja pogostosti in intenzivnosti določenih pisalnih znakov. Strokovnjaki, ki opravljajo grafološke analize, imajo običajno visoko strokovno izobrazbo in opravljen dvoletni specialistični študij. Če hočeš biti dober grafolog, moraš imeti veliko znanja o psihologiji osebnosti. Ali najstniki poznate grafologijo? Ne vem, to boste vi bolje vedeli. Vsekakor se je lahko naučite.

2. Ali se pri svojem delu srečujete tudi z analizo pisave najstnikov? Kaj najpogosteje opazate? Ali najstniki menijo, da njihova pisava kaj sporoča?

V svoji praksi nisem analizirala veliko pisav najstnikov. Analize pisave je smiselno opravljati šele po 15 letu starosti, saj se dotlej pisava razvija. V prvem razredu OŠ je pisava vseh učencev najbolj podobna. Vsi se učimo pisati na enak način. Rečemo, da je pristop standardiziran. Zato v tej starosti še ne izraža individualnosti v zadostni meri. Z leti se pisava - tako kot človek - razvija. A to ne pomeni, da ni mogoče iz pisave najstnikov razbrati njihovih osebnostnih lastnosti. Pogosto opažam v najstniških pisavah potrebo po pozornosti, socialno izoliranost, dobro in slabo samopodobo, različno postavljanje ciljev, različno čustveno odzivnost ipd.

3. Ali se strinjajo z lastnostmi, ki jih je odkrila analiza pisave?

Praviloma se vsi, za katere analiziram pisave, strinjajo z ugotovitvami. Večinoma so presenečeni, kaj zmore pokazati analiza pisave. A pomembno je poudariti, da analiza pisave ne more in ne zna povedati vsega o človeku. Zato se pri izdelavi poglobljenih analiz osebnosti uporablja tudi teste osebnosti, karijerne intervjuje in druga psihodiagnostična sredstva.

4. Ali so najstniki/odrasle osebe presenečeni nad analizo pisave?

Ja. Ko sem sama v okviru študija analizirala svojo pisavo, sem bila prav tako presenečena. S pisavo sem odkrila določene prednosti in pomanjkljivosti, o katerih dotlej nisem razmišljala.

5. Ali imate povratne informacije, kaj so najstniki/odrasle osebe spremenile po vaši analizi pisave?

Imam povratne informacije oseb, ki sem jim analizirala pisavo. Poročajo, da so analizo velikokrat prebrali in o njej razmišljali ter spreminjali določene pristope v življenju. Povedali so, da je luksuz, če človek veliko ve o sebi. Tako ima priložnost, da bolje razvija svoje prednosti in izboljšuje svoje šibke točke.

6. Kakšno vrednost ima analiza podpisa glede na analizo celotne pisave? V katerih primerih se uporablja analiza podpisa?

V analizi pisave ima podpis pomembno mesto, a le v povezavi z drugim besedilom. Analizo podpisa se opravlja, ko ni na voljo drugega besedila, pa je kljub temu pomembno nekaj izvedeti o osebi. V praksi se pogosto podpisi ponarejajo in takrat je potrebno ugotoviti, ali je podpis izviren ali ponarejen. S tem se ukvarjajo forenziki.

Ko gre le za analizo podpisa, ocena ni nujno pravilna, saj je podpis nekakšna osebna blagovna znamka, je kot 'fasada na hiši'. Tako želite, da vas vidijo drugi. Medtem ko je pisava podzavestna aktivnost, je oblikovanje podpisa nekaj zavestnega. Ljudje pogosto preživijo veliko časa s poskusi, kakšen videz naj ima njihov podpis. Prizadevam si torej, da dobim za potrebe analize pisave poleg podpisa še nekaj drugega besedila pisca.

7. Ali bi bili pripravljeni analizirati tudi naše podpise?

Ne, samo podpisov najstnikov nisem pripravljena analizirati. Kot rečeno, podpis je javna podoba osebe, torej to ni nekaj, kar nujno izraža osebnostne lastnosti človeka. Posamezna vprašanja s področja analize pisave lahko pošljete na revijo Viva. Tam sem vabljen strokovnjakinja za analizo pisave. Sicer pa je grafologija moje delovno področje, torej moja služba.

Jožica Leskovar je grafologinja, ki je izdala knjigo *Skrivnosti pisave*. Na RTV Slovenija se ukvarja z arhivskim gradivom.

1. Kako bi grafologijo predstavili nam, devetošolcem? Ali menite, da jo najstniki poznamo?

Najprej bi vam povedala, da je velik privilegij, da smo pisмени, da lahko svoje misli izražamo s pisanjem, beremo, se učimo. Še v 18. stoletju je bilo nepismenih 97 % Slovencev. Grafologija ali nauk o pisanju (v grščini pomeni grafein pisati, logia pa je nauk, znanost), je sistem, s katerim lahko skozi opazovanje posameznih črk (oblika, ritem, velikost ...), razmikov med črkami, besedami in vrstami, razmerji med posameznimi pisnimi območji in še bi lahko naštevala, opazujemo piščevo počutje, čustveno odzivnost, socialne veščine, nadarjenost, miselni proces, produktivnost. Nekatere lastnosti, na primer naš značaj, se tudi v pisavi pojavljajo vedno enake, nespremenjene. Nekatere, predvsem čustvena stanja, pa se lahko tudi v pisavi spreminjajo, pri nekaterih zelo občutljivih ljudeh tudi večkrat dnevno. Prav najstnike grafologija še posebej zanima, kar je verjetno povezano tudi s tem, da v tem obdobju praviloma spreminjate pisavo. Sami veste, da nekatere črke spreminjate zavestno, z ker vam je način poteze všeč, nekatere spremembe pa se nezavedno pritihotapijo v vašo pisavo in so presenečenje tudi za vas same. Slednje so običajno povezane s čustvenimi stanji, za katere ste najstniki še posebej dovzetni.

2. Ali se pri svojem delu srečujete tudi z analizo pisave najstnikov? Kaj najpogosteje opazate? Ali najstniki menijo, da njihova pisava kaj sporoča?

Opazovanje najstniških pisav je vsakič znova lahko presenečenje. Nekatere pisave so še zelo okorne, neizpisane, lahko bi rekla, da "dišijo" na nepismenost. Nekatere pa so prav posebej izvirne. In so seveda tudi pisave, ki ostajajo zveste šolski predlogi. Tudi slednje se da analizirati, le da pri njih upoštevamo bolj prostorske značilnosti.

3. Ali se strinjajo z lastnostmi, ki jih je odkrila analiza pisave?

Najstniki na analizo pisave reagirajo različno. Odvisno od značaja pač. Nekateri le modro molčijo, nekateri pa navdušeno pritrjujejo ugotovitvam. Še prav posebej mi je všeč, kadar se kdo odloči za seminarsko nalogo o grafologiji in poskuša analizirati nekaj pisav svojih sošolcev.

4. Ali so najstniki/odrasle osebe presenečeni nad analizo pisave?

Praviloma so ljudje presenečeni nad tem, kaj vse se da razbrati o njihovem značaju na podlagi njihove pisave.

5. Ali imate povratne informacije, kaj so najstniki/odrasle osebe spremenili po vaši analizi pisave?

Nekateri se oglasio čez čas in povejo, kako teče njihovo življenje in koliko jim je pri tem pomagala analiza pisave. Tiste, ki jih poznam, lahko tudi spremljam. Nekateri odrasli so npr. spremenili poklic, se vpisali v kako izobraževanje ipd.

6. Kakšno vrednost ima analiza podpisa glede na analizo celotne pisave? V katerih primerih se uporablja analiza podpisa?

Analiza podpisa je vedno zanimiva. Seveda se lahko popolnoma ne ujema s pisavo, toda nedvomno sporoča natančno tisto, kar lastnik podpisa želi sporočiti o sebi. Nekateri v podpisu izrazijo ambicijo, ki je v pisavi sicer ne. Nekateri bogato domišljijo, nekateri večjo samozavest, kot jo posedujejo, ali obratno. Seveda je bolj verodostojno opazovati odnos med besedilom in podpisom in na podlagi tega podati grafološko oceno, toda tudi podpis ima svojo zgodbo in prav je tako.

7. Ali bi bili pripravljeni analizirati tudi naše podpise?

Da. Lahko jih kar poskenirate in pošljete na moj mail.

Edita Tomič je grafologinja, mojstrica in učiteljica Usu Reiki, učiteljica začetnega in nadaljevalnega seminarja ThetaHealing.

1. Kako bi grafologijo predstavili nam, devetošolcem? Ali menite, da jo najstniki poznamo?

Grafologijo bi predstavila tako: kaj to je in kako si z njo lahko pomagajo pri izbiri poklica. Nekateri jo poznajo, v večini primerov pa ne.

2. Ali se pri svojem delu srečujete tudi z analizo pisave najstnikov? Kaj najpogosteje opazate? Ali najstniki menijo, da njihova pisava kaj sporoča?

Določeni starši se odločijo za analizo pisave pred izbiro poklica otroka. Sami najstniki ne, ker je ne poznajo. V večini primerov najstniki tiskajo pisavo in iz nje se ne da narediti analize. To je prvi pokazatelj, da so v razvojni fazi in s tem tudi skrivajo osebnost.

3. Ali se strinjajo z lastnostmi, ki jih je odkrila analiza pisave?

Vsekakor se že v pisavi vidi, ali bo oseba sprejela analizo resno ali bo hotela ovreči navedena dejstva. V večini primerov se strinjajo.

4. Ali so najstniki/odrasle osebe presenečeni nad analizo pisave?

V večini primerov so presenečeni nad tem, kako točno so se pokazale vse njihove globoko skrite lastnosti, strahovi in obrambe.

5. Ali imate povratne informacije, kaj so najstniki/odrasle osebe spremenili po vaši analizi pisave?

Veliko je oseb, ki mi potem pišejo ali povedo, da se je s spremembo pisanja določene črke spremenila njihova lastnost, organizacijske sposobnosti, upoštevanje intuicije, lažje dosegajo cilje in zaživijo bolj umirjeno.

6. Kakšno vrednost ima analiza podpisa glede na analizo celotne pisave? V katerih primerih se uporablja analiza podpisa?

Glede na to, da vse manj pišemo, je analiza podpisa v zadnjem času zelo prisotna. Podpis pove veliko o osebi, njeni samopodobi in še kar nekaj pokazateljev je v podpisu. Tako da je zelo točna. Uporablja se tudi v preverjanju istovetnosti-forenzični grafologiji.

7. Ali bi bili pripravljeni analizirati tudi naše podpise?

Vsekakor, vendar s pisno privolitvijo vseh podpisnikov in odgovor bi prejel vsak posameznik na svoj email, kajti to je psihoanaliza in zato se ne sme pošiljati ugotovitve drugim.

5 RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

Sprva smo želeli narediti analizo cele pisave nekaj oseb. Po prebiranju literature in ugotovitvah, da je za analizo pisave potrebno več znanja in izkušenj, smo se odločili, da bomo analizirali samo podpis. Po mnenju grafologov podpis pokaže predvsem to, kako želimo, da nas vidijo drugi.

Hipoteze smo postavili predvsem na podlagi lastnih domnevanj, saj v literaturi nismo našli veliko o analizi pisave najstnikov. Smo pa glede pisave in podpisa najstnikov pridobili mnenja grafologov.

1. Anketirane osebe ne poznajo grafologije.

Grafologija je v Sloveniji še zelo nepoznana. Domnevali smo, da je tudi naši učenci ne bodo poznali, saj se pri pouku o tem ne učimo.

Kar 79 % anketiranih učencev še ni niti slišalo za grafologijo. Da je grafologija povezana s pisavo, je vedelo samo 25 učencev (13 %).

Hipotezo potrjujemo.

2. Večina anketiranih oseb je mnenja, da oblika njihovega podpisa ne sporoča ničesar.

Po mnenju grafologov se pri najstnikih oblika pisave spreminja, tako se spreminja tudi oblika podpisa. V razredu večkrat opazamo, da učenci ne vedo, kako bi se podpisali, saj se redko podpisujejo.

Kljub temu pa je analiza anketnega vprašalnika pokazala, da je kar 161 (83 %) učencev mnenja, da ima oblika njihovega podpisa tudi sporočilno vlogo. Vendar samo 10 učencev razmišlja pravilno: da oblika podpisa sporoča njihovo osebnost oz. razpoloženje.

Veliko učencev meni, da ima oblika podpisa sporočilno vlogo, zelo malo pa to vlogo dejansko pozna, zato hipotezo delno potrjujemo.

3. Mnenje prijatelja oz. sošolca je o večini lastnosti drugačno kot analiza podpisa.

V času odraščanja, iskanju samega sebe, nam mnenja drugih, predvsem pa prijateljev, pomenijo zelo veliko. Prijateljem, ki nas dobro poznajo, dovolimo tudi kritiko, ob kateri se zamislimo in poskušamo kaj spremeniti v pozitivno smer.

Pričakovali smo, da bo mnenje prijatelja oz. sošolca v večini lastnosti drugačno od analize podpisa, kar se je dejansko v večini primerov potrdilo. Posamezne lastnosti ob analizi podpisa pa so bile tudi skupne oz. se navezujejo druga na drugo.

Hipotezo potrjujemo.

4. Mnenje sošolca oz. prijatelja je za opazovanega bolj pomembno/verodostojno kot analiza njegovega podpisa.

Grafologi, ki smo jih intervjuvali, so mnenja, da se najstniki največkrat strinjajo z analizo njihove pisave. Kako reagirajo na analizo pisave, je odvisno od njihovega značaja. Učenci, ki so sodelovali v delavnicah, so se z analizo podpisa večinoma strinjali, a večini pomeni več mnenje prijatelja, saj menijo, da jih prijatelji bolj poznajo. Hipotezo potrjujemo.

5. Po analizi podpisa se opazovani verjetno zamisli in ugotovi, da nekatere trditve držijo, a o njih prej ni razmišljal.

Glede na povratne informacije analize pisave grafologi navajajo, da so po analizi posamezniki spremenili poklic, se vpisali na izobraževanje, o njej razmišljali ter spreminjali določene pristope v življenju. S spremembo pisanja določene črke pa naj bi se spremenila tudi določena značajska lastnost, zaradi česar lažje dosegajo zastavljene cilje in živijo bolj umirjeno.

59 % anketiranih učencev še ni razmišljalo o povezanosti podpisa in osebnostnih lastnosti. Zato jih samo dobra tretjina meni, da bi se ob morebitni analizi podpisali drugače (lepše, ker bi lahko bilo pomembno).

Učenci, ki so sodelovali na delavnicah, so se z analizo strinjali, bili presenečeni, da se lahko iz analize podpisa razbere toliko njihovih lastnosti. Le redkokdo je namreč zavrnil kakšno lastnost, ki smo jo razkrili skozi analizo podpisa.

Hipotezo potrjujemo.

Zaradi razvoja informacijske tehnologije se slabša pisna zrelost. Pišemo vse manj. Lepa pisava oz. red v pisavi pa pomaga otroku tudi pri oblikovanju notranjega reda, ki je pomemben za njegov razvoj. Na podlagi organizacije, reda in discipline lahko potem nadgrajuje svojo osebnost, izraža edinstvenost in se spreminja v skladu z izkušnjami. Na nek način preko pisave izgrajujemo otrokove značajske lastnosti. In

ravno tu je povezava med pisavo in lastnostmi, ki se jih razbere iz analize pisave.

Skozi raziskovanje nam je grafologija vzbudila še večje zanimanje. Tudi sošolci, ki so sodelovali na delavnicah, so bili navdušeni in pozorni na svojo pisavo ter so spraševali, kaj določena velikost, oblika, smer črk pomeni.

Pridobili smo veliko znanja in v prihodnje si želimo narediti tudi celotno analizo pisave. Kot pravi Marijana Jazbec, je namreč luksuz, če človek veliko ve o sebi. Zakaj ne bi česa izvedel tudi iz pisave?

6 VIRI IN LITERATURA

Barrett, D.V. *Grafologija*. Ljubljana: Domus, 1997. ISBN 961-6170-19-8.

Benedik, E. *Grafološki in psihološki pomen pisave: rokopis kot pripomoček pri ocenjevanju osebnostnih lastnosti*. Ljubljana: samozaložba, 2005.

Edita Tomič v oddaji Dobro jutro (online). Ljubljana, RTV SLO, 23. 09. 2015. (Citirano 22. 10. 2015). Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=llwkrpFRQn0>.

Leskovar, J. *Skrivnosti pisave: grafologija za vsakogar*. 1. izdaja. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014. ISBN 978-961-01-3386-5.

Pišek, M. Dobro se zavedamo, da nas pisava razgalja. *Dnevnik* (online). Ljubljana, Dnevnik, 10. 10. 2014. (Citirano: 17. 10. 2015). Dostopno na naslovu: <https://www.dnevnik.si/1042683992/magazin/aktualno/dobro-se-zavedamo-da-nas-pisava-razgalja>.

Podnar, K. Kadrovske grafoanalize se ne sme opravljati brez vednosti kandidata. *Dnevnik* (online). Ljubljana, Dnevnik, 26. 07. 2008. (Citirano 17. 10. 2015). Dostopno na naslovu: <https://www.dnevnik.si/336207>.

Podnar, K. Grafologija pomaga pri izbiri kadrov. *Dnevnik* (online). Ljubljana, Dnevnik, 04. 07. 2009. (Citirano: 10. 10. 2015). Dostopno na naslovu: <https://www.dnevnik.si/1042281265>.

Pogačnik, B. Grafologija: berem te. *Gea: svet doma*, 1990, št. 12, str. 45-48.

Preprosto naravno – Grafologija (Edita Tomič) (online). Ansat TV, Kanal 676, Siol TV, 15. 10. 2014 (Citirano 22. 10. 2015). Dostopno na naslovu: https://www.youtube.com/watch?v=OEJQ_Nng_TU.

The British Institute of Graphologists (online). London (Citirano 17. 10. 2015). Dostopno na naslovu: <http://www.britishgraphology.org/about-british-institute-of-graphologists/what-is-graphology/>.

Trstenjak, A. *Človek in njegova pisava*. Ljubljana: Založba centralnega zavoda za napredek gospodinjstva, 1986. ISBN 86-7137-010-0.

7 SEZNAM FOTOGRAFIJ, SLIK, TABEL, GRAFOV

FOTOGRAFIJA

Fotografija 1: Učenci pri branju mnenja o sebi (foto: Jožica Novak)	20
Fotografija 2: Učenci pri branju analize podpise (foto: Jožica Novak)	20

SLIKE

Slika 1: Podčrtan podpis	12
Slika 2: Nadčrtan podpis	12
Slika 3: Nečitljiv podpis	13
Slika 4: Prečrtan podpis	13
Slika 5: Obkrožen podpis	13
Slika 6: Zadnje poteze podpisa	14

TABELA

Tabela 1: Anketirani učenci glede na spol in razred	15
---	----

GRAFI

Graf 1: Poznavanje grafologije	16
Graf 2: Pomen besede grafologija	16
Graf 3: Priložnosti za podpisovanje	17
Graf 4: Sporočanje oblike podpisa	17
Graf 5: Sporočilo oblike podpisa	18
Graf 6: Ugotovitev osebnostnih lastnosti oz. razpoloženja in podpisa	18
Graf 7: Drugačen podpis ob analizi	19
Graf 8: Vzrok za drugačen podpis ob analizi	19

8 PRILOGE

8.1 Priloga 1: Anketni vprašalnik

Spoštovani, spoštovana!

Pred tabo je anketa o pisavi. Pri vsakem vprašanju obkroži črko pred ustreznim odgovorom ali dopiši svojega.

Anketa je anonimna. Rezultati ankete bodo uporabljeni za raziskovalno nalogo na to temo. Prosimo, da podajaš resnične odgovore.

Zala, Tamara in Katarina

1. Ali si že slišal/-a za grafologijo?

- a) Da.
- b) Ne.

2. S čim je po tvojem mnenju povezan pojem grafologija? Pojasni.

---

3. Ob katerih priložnostih si se do sedaj podpisoval/-a?

(Možnih je več odgovorov.)

- a) Podpis ob izboru izbirnih predmetov.
- b) Podpis za osebne dokumente na upravni enoti.
- c) Podpisi na soglasja v šoli.
- d) Podpisi ob udeležbi pri izbiri na delavnicah.
- e) Podpisi na šolskih tekmovanjih.
- f) Podpisi ob neopravljeni domači nalogi.
- g) Drugo (napiši): _____.

4. Ali se ti zdi, da oblika tvojega podpis kaj sporoča?

- a) Da.
- b) Ne.

5. Pojasni.

6. Iz podpisa/pisave lahko razberemo določene osebnostne lastnosti oz. razpoloženje. Ali si o tem kdaj razmišljal/-a?

a) Da.

b) Ne.

7. Ali bi se podpisal/-a drugače kot običajno, če bi vedel/-a, da bo tvoj podpis analiziran?

a) Da.

b) Ne.

8. Če da, zakaj.

V grafologiji ne obstaja grda pisava. V šoli pa se le potrudi.

8.2 Priloga 2: Vabilo na sestanek s starši

Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur
Ulica skladateljev Ipavcev 2
3230 Šentjur

Šentjur, 06. 01. 2016

Spoštovani starši!

V okviru raziskovalnega dela na naši šoli načrtujemo delavnice na temo pisave, ki bodo v petek, 22. 01. 2016, (popoldan) in se bodo nadaljevale v soboto, 23. 01. 2016, (dopoldan). K temu smo povabili tudi vašega otroka.

Ker bodo izsledki delavnic uporabljeni v raziskovalni nalogi, bi vam rada delavnice in namen raziskovalne naloge predstavila ter pridobila vaše soglasje.

Zato vas vabim na sestanek, ki bo v ponedeljek, 11. 01. 2016, ob 17.00 v učilnici 23 (zraven fizike in tehnike).

Vljudno vabljeni

Vodja raziskovalnega dela:
Jožica Novak

8.3 Priloga 3: Soglasje staršev

Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur
Ulica skladateljev Ipavcev 2
3230 Šentjur

SOGLASJE STARŠEV ZA SODELOVANJE OTROK NA DELAVNICI »ČLOVEK IN NJEGOVA PISAVA«

Podpisani/a _____ (ime in priimek staršev)
oče, mati, skrbnik učenca/učenke _____ iz _____
razreda sem bil/a na sestanku, 11. 01. 2016, seznanjen/a z vsebino in s potekom
delavnice »Človek in njegova pisava«.

Na sestanku sem bil/a seznanjen/a:

- z namenom raziskovalne naloge,
- s hipotezami in preverjanjem hipotez,
- z delom v delavnici »Človek in njegova pisava«,
- s tem, da bodo izsledki delavnic objavljeni v raziskovalni nalogi z naslovom
Skrivnosti podpisov.

DOVOLJUJEM/NE DOVOLJUJEM (ustrezno obkrožite)
sodelovanje mojega otroka na delavnici »Človek in njegova pisava«.

Podpis staršev:

Šentjur, _____

_____

8.4 Priloga 4: Delovni list za učence na delavnici

Hi

_____ izjavljam, da se bom imel, -a na današnjih delavnicah

(ime in priimek učenca)

(opis učenca)

Podpis učenca, -ke: _____

- Z rdečo barvo obkroži besede, ki se opitejo.
- Z modro barvo obkroži stvari, ki jih radiš početi.
- Z zeleno barvo obkroži stvari, pri katerih se navadno izkažeš. Isto besedo lahko obkrožiš tudi večkrat.

ruhanje	občutila	domača žival
tanč	ponoči staršem	vrtnarjenje
uporaba računalnika	rižiko rasti	kuhanje
igrali laje	branje	skupinsko
čokolado mleko	svetli laje	korenje
plet	uprizaranje	visoke rasti
metenje uganek	poskušanje glasbe	ruče
prigovor s prijatelji	temna koža	skupni rep (Vizura)
zeleno oči	očala	tipični copati
prizadev/prizana	ptanje	jugart
šort	sončne pinge	mučke
računstvo	huda hrup' obroč za vrtenje	hoja brez obuvai
stadolet	računalniške igre	skodrani laje
naravoložni	slisanje	
plavanje	ponoči v koli	
igranje na instrument	redni laje	

O sebi bi dodal, -a še ...

Kaj si drugi mislijo o meni?

Mnenje _____ o _____

Kaj menim o tem mnenju?

Mnenje _____ o _____

Analiza

Kaj menim o tem mnenju?

Z analizo se strinjam / ne strinjam. Utemelji.

8.5 Priloga 5: Vprašanja za intervju z grafologi

1. Kako bi grafologijo predstavili nam, devetošolcem? Ali menite, da jo najstniki poznamo?
2. Ali se pri svojem delu srečujete tudi z analizo pisave najstnikov? Kaj najpogosteje opazate? Ali najstniki menijo, da njihova pisava kaj sporoča?
3. Ali se strinjajo z lastnostmi, ki jih je odkrila analiza pisave?
4. Ali so najstniki/odrasle osebe presenečeni nad analizo pisave?
5. Ali imate povratne informacije, kaj so najstniki/odrasle osebe spremenili po vaši analizi pisave?
6. Kakšno vrednost ima analiza podpisa glede na analizo celotne pisave? V katerih primerih se uporablja analiza podpisa?
7. Ali bi bili pripravljene analizirati tudi naše podpise?

IZJAVA*

Mentor (-ica) **Jožica Novak**, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi naslovom: **Skrivnosti podpisov**,

katere avtorji (-ice) so **Zala Gunzek, Tamara Podgoršek Tomažin, Katarina Zupanc**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-ičino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu,
- da sme Osrednja knjižnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na knjižničnih portalih z navedbo, da je raziskovalna naloga nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraževalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 07. 03. 2016

Podpis mentorja(-ice)

J. Novak

Podpis odgovorne osebe

[Handwritten signature]

* POJASNILO

V skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje je potrebno podpisano izjavo mentorja(-ice) in odgovorne osebe šole vključiti v izvod za knjižnico, dovoljenje za objavo avtorja(-ice) fotografskega gradiva, katerega ni avtor(-ica) raziskovalne naloge, pa hrani šola v svojem arhivu.

